

13. INFORMAČNÝ SYSTÉM PODNIKU

- ✚ *postavenie a úlohy manažérov v informačných systémoch firmy*
- ✚ *miesto a určenie rôznych druhov informačných systémov v informačnej pyramíde*
- ✚ *vývojové trendy rozvoja manažérskych informačných systémov firiem*

- ✚ *postavenie a úlohy manažérov v informačných systémoch firmy*
 - **Príprava, resp. výber MIS**
 - **Zavádzanie vybraného MIS**
 - **Využívanie zavedeného MIS a jeho ďalší rozvoj**

A. Príprava, resp. výber MIS

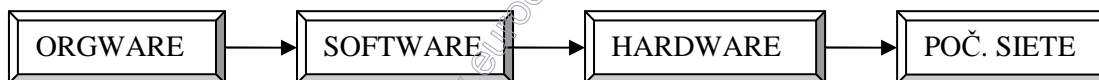
- formulácia cieľov systému a jeho častí
- formulácia konkrétnych informačných požiadaviek
- uskutočnenie kvalifikovanej oponentúry uvažovaných MIS
- uskutočnenie definitívneho rozhodnutia o výbere a nákupe MIS

Existujú 3 spôsoby zabezpečenia MIS:

1. vlastné riešenie – individuálne – prostredníctvom vlastných odborníkov vo vnútri firmy
2. zakúpené hotové riešenie – univerzálne
3. kombinácia predchádzajúcich dvoch – tu jestvuje odporúčanie:
„*Buy the best and build the rest*“ – dotvoriť vlastným riešením niektoré oblasti, ak nevyhovujú našim požiadavkám
Teda nasledujúce sa týka 2.a 3. spôsobu zabezpečenia MIS)

Nesprávnym prístupom je výber zredukovaný len na otázku ceny.

Správny postup pri vytváraní MIS obsahuje tieto etapy v tomto slede:

(ORGWARE – predstavuje vytvorenie organizačnej štruktúry s vymedzením právomocí a zodpovedností, až potom môžu prísť na rad ďalšie etapy: vyberie alebo vytvorí sa vhodný SOFTWARE, podľa náročnosti a požiadaviek softwaru sa vyberie vhodný HARDWARE a až na základe existujúcej org. štruktúry, softwaru a hardwaru sa môže vytvoriť vhodná POČÍTAČOVÁ SIETĽ)

Postup pri výbere a nákupe by mali tvoriť tieto kroky:

1. formulácia (ujasnenie) informačných požiadaviek na MIS
2. zistenie (určenie) vlastných finančných možností na nákup
3. získanie informácií o dostupných MIS na trhu
4. analýza a porovnanie jednotlivých ponúk MIS, porovnanie základných atribútov (pozri otázku 15: zákl. atribúty MIS)
5. samotný výber a nákup vhodného MIS
6. zaškolenie pracovníkov a postupné zavádzanie a využívanie zakúpeného MIS

Dôležitými kritériami pri výbere MIS sú:

- kompatibilita s doterajším systémom vo firme
- cenové hľadisko
- posúdiť časový harmonogram (nákupu a zavedenia MIS)
- zvážiť rozsah služieb po zavedení
- + ďalšie kritériá ako sú úroveň dokumentácie, povest' (image) dodávateľskej firmy, počet úspešných aplikácií a spokojnosť užívateľov (referencie), podpora dodávateľskej firmy pri zavádzaní, doplnkové služby – hotline (24 hodinová služba - telefonická komunikácia pre prípad vzniknutých problémov), možnosti *Update* (aktualizácia riešenia z hľadiska legislatívy), *Upgrade* (zlepšenie riešenia prostredníctvom najnovších prvkov informačných technológií)

B. Zavádzanie vybraného MIS

- zabezpečiť napĺňanie informačnej základne
- absolvovanie školení

C. Využívanie zavedeného MIS a jeho ďalší rozvoj

- zabezpečenie fungovania MIS (zadávanie a zmeny parametrov)
- príprava vstupných dát
- využívanie spracovaných dát v riadení
- aktualizácia dát a ďalší rozvoj (inovácia) MIS

Hlavné problémy rozvoja a využívania MIS v podnikovej praxi:

- o **nedoceňovanie významu spracovania informačnej stratégie firmy**
(Ide o strategické plánovanie informačného systému firmy. Dôvodmi pre strategické plánovanie IS firmy sú:
 - predovšetkým *zostrujúce sa konkurenčné prostredie*, pričom dobrý informačný systém sa môže stať pre firmu konkurečnou výhodou.
 - *výrazný rast zložitosti a náročnosti informačných systémov*- z toho vyplýva potreba informačný systém strategicky plánovať.Cieľom plánovania informačných systémov v podniku je, aby MIS podporoval globálnu stratégiu firmy. Potrebná je orientácia na najnovšie technológie a trendy, progresívne techniky a využiť ich na dosiahnutie celkovej stratégie firmy.)
- o **nesprávny postup** pri výbere a nákupe vhodného MIS (často sa celý výber a nákup zredukuje na otázku ceny)
- o **malá pozornosť** sa venuje vytváraniu **MIS pre vrcholový manažment** firmy (teda exekutívnych informačných systémov)
(Exekutívny informačný systém (EIS)) – manažérsky informačný systém pre vrcholový manažment. Dôvodom vzniku EIS bolo, že pôvodné MIS sa viazali na strednú a nižšiu úroveň riadenia a neuspokojovali informačné požiadavky vrcholového manažmentu.
EIS – automatizovaný, počítačovo založený systém, ktorý poskytuje vrcholovému manažmentu interné a externé informácie relevantné pre ich strategické riadenie.
U EIS rastie význam externých informácií v porovnaní s MIS na nižších úrovniach.)
- o **nedostatočná príprava manažérov** na zavádzanie a využívanie MIS
- o **pomalý prechod na intranet**
(*Intranet* môžeme definovať najjednoduchšie ako interný internet v podniku. Je to lokálna počítačová sieť, v ktorej sú využité princípy, technológie a postupy používané na internete. Zachované sú možnosti pripojiť celý intranet na globálnu sieť internet.
Dôvody vzniku intranetu:
 - kvôli *nedostatočnej kapacite internetu* z hľadiska potrieb firmy a preťaženiu liniek a predovšetkým kvôli *bezpečnosti a ochrane dát* (najmä finančných transakcií a know-how vo vnútri firmy). V intranete tieto problémy neexistujú.
 - *efekt pre používateľov* – jednotné prostredie pri práci s internetom aj pri práci na intranete. Pritom môže mať každá firma vlastný intranet a môže všetky informácie vo firme rozdeliť na časť *neverejnú* (k dispozícii len na intranete) a časť *verejnú* (k dispozícii všetkým užívateľom internetu)
- o **nedostatočná integrácia jednotlivých podsystémov, resp. modulov** (integrácii modulov venuje stále najväčšiu pozornosť výrobca systému SAP R/3)
- o **nedostatočné vybavenie výpočtovou technikou**
- o **nízka komplexnosť** riešenia MIS
- o **nedostatočné využívanie funkčných možností** už zavedených MIS
„ Keď Forda využívame ako Trabantu“ Čarnický
- o **slabá ochrana údajov a bezpečnosť spracovania dát** (ešte stále existujú systémy, ktoré nespĺňajú dostatočne základnú požiadavku bezpečnosti a ochrany dát v MIS)

miesto a určenie rôznych druhov informačných systémov v informačnej pyramíde

Informačný systém firmy (ISF) – súbor činností, ktoré zabezpečujú zber, prenos, uchovávanie, výber, spracúvanie, distribúciu a prezentáciu informácií vo firme pre potreby rozhodovania tak, aby manažéri mohli efektívne vykonávať riadiace funkcie. Hlavnou úlohou IS je poskytovať dostatok relevantných, aktuálnych a presných informácií v potrebných termínoch a vo vhodnej forme na prípravu rozhodnutí.

Základné prvky každého IS sú :

- údaje a informácie
- technické prostriedky
- programové prostriedky
- pracovníci
- rôzne metódy a modely využívané v manažmente

Druhy (typy) informačných systémov (IS) :

riadenie

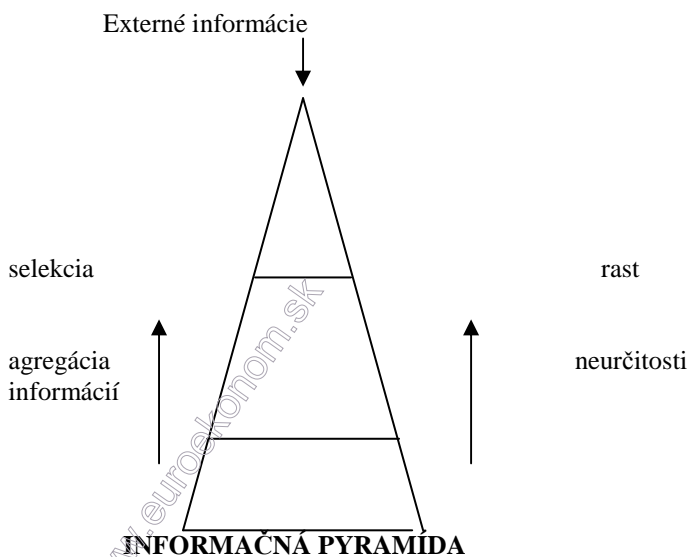
Exekutívne IS
Strategické

SPR

Taktické

MIS

Transakčné systémy

EIS (Executive Information System) – je to MIS pre vrcholový manažment

Dôvody pre vznik tohto systému - bolo potrebné zriadiť systém, ktorý by napomáhal Top – manažérom pri strategickom rozhodovaní, aby tento systém bol ľahko zvládnuteľný, vysoko komfortný, aby poskytoval informácie v grafickej, ale aj tabuľkovej podobe a aby fungoval bez sprostredkovateľov.

Teda základnými znakmi EIS sú:

1. poskytujú informácie väčšinou v grafickej forme
2. sú ľahko ovládateľné
3. môžu sa prispôsobiť požiadavkám TOP – manažérov

Funkcie a prínosy EIS:

- a) *Rozklad údajov* – ak pracovník TOP – manažmentu zistí napr. pokles zisku, má možnosť ísť hlbšie k miestu, kde vznikla táto situácia, kde strata nastala
- b) *Kritické faktory úspechu a kľúčové ukazovatele výkonnosti* – máme možnosť stanoviť si rôzne ukazovatele (za určité časové obdobie) a PC to sleduje na základe údajov vo firme a informuje nás o komplexnej situácii
- c) *Prístup k stavom* – možnosť získania informácií o rôznych skutočnostiach (aký je stav)
- d) *Analýzy trendov* – funkcia umožňuje na základe firemných údajov a s využitím modelov analyzovať trendy vývoja spoločnosti

- e) *Ad-hoc analýzy* – analýza na určitý účel . EIS umožňujú, aby sme uribili určitú analýzu kedykoľvek, kedy chceme
- f) *Hlásenie o výnimočných situáciách =Exception Reporting* – stanovenielimitiv kritických situácií a EIS umožňujú upozornenie, kedy táto situácia nastala(porušili sa limity)

Aby mohol systém fungovať, musí sa vo firme vytvoriť DATA WAREHOUSE (sklad údajov) – je to centralizované miesto údajov celého podniku, uchováva interné informácie firmy.
Vo svetovom meradle má prvé miesto v oblasti EIS firma COGNOS.

vývojové trendy rozvoja manažérskych informačných systémov firiem

1. Strategické plánovanie MIS
2. Rozvoj MIS pre vrcholový manažment podniku
3. Reengineering organizačných štruktúr a pracovných procesov firmy
4. Prechod na intanet v podnikovej sfére
5. Zvyšovanie integrácie MIS (využívanie vonkajšej komunikácie pomocou elektronickej pošty)

1. Strategické plánovanie

- dnes firmy venujú malú pozornosť strategickému plánovaniu MIS
- nedoceňuje sa význam stratégie firmy
- strategické plánovanie - je plánovanie na 3 – 5 rokov
- firma uvažuje , na čo sa bude v budúcnosti orientovať

2. Rozvoj MIS pre vrcholový manažment podniku

- podrobnejší rozpis v otázke č.17

3. Reengineering organizačných štruktúr a pracovných procesov firmy

- je nutné zabezpečiť pretváranie OŠ a jej integráciu s MIS
- tvorby konkurencieschopnej OŠ
- každý podnikový proces musí byť podriadený celkovej globálnej stratégii firmy, len vtedy prispieva k naplneniu strategických cieľov
- dochádza k splošťovaniu

4. Prechod na Intranet v podnikovej sfére

- firmy v zahraničí považujú existenciu Intranetu za štandard pri komunikácií s obchodnými partnermi
- Intranet – internet v vo vnútornej sieti
- využívajú sa internetovské metódy, spôsoby práce s informáciami medzi internými používateľmi siete

5. Zvyšovanie integrácie MIS

- urýchľovanie spracovávania informácií